

AKROPOLITÁN

APOLLO, GOD OF LIGHT, ELOQUENCE, POETRY AND THE FINE ARTS WITH URANIA, MUSE OF ASTRONOMY
CHARLES MEYNIER

NOVÁ AKROPOLIS
MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

FILozOFIE
KULTURA
DOBROVOLNICTVÍ

č. 162 ŘÍJEN 2023

AKROPOLITÁN

FILOZOFIE - KULTURA - DOBROVOLNICTVÍ
ŘÍJEN 2023 Filozofie pro život č. 162

Filozofie, kterou navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUČ

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

Šéfredaktorka

Slavica Kroča

Odpovědná redaktorka

Ivana Hurytová

Redakce a grafická úprava:

Eva Bímová,

Martina Flaitingrová, Ondřej Aksamít,

Jana Aksamítová, Petra Pavlíčková,

Samuel Bíma, Aleš Gabriel

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

Všechna práva vyhrazena.

Tento časopis nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukovány v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

3

DELIA STEINBERG GUZMÁN

4

ROZHOVOR S DELIÍ STEINBERG GUZMÁN

11

BLAHOBYT

13

O MOUDROSTI SRDCE

15

O ŽIVOTĚ A SMRTI

Celou naši redakci a naše členy zasáhl odchod Prof. Delie Steinberg Guzmán, která zemřela 15. srpna na Mallorce, kde trávila pár dní zaslouženého odpočinku. Tato smutná zpráva nás překvapila a jelikož zářijové číslo již bylo uzavřené, připravili jsme speciální říjnové vydání na počest této velké osobnosti.

Delia Steinberg Guzmán
7. ledna 1943 – 15. srpna 2023

S velkým zármutkem oznamujeme, že ve Španělsku zesnula profesorka Delia Steinberg Guzmán, která dvacet devět let stála v čele Mezinárodní organizace Nová Akropolis a v současné době od jmenování stávajícího mezinárodního prezidenta Jose Carlose Adelantado Puchala zastávala funkci čestné prezidentky.

Od roku 1972 do roku 1991 byla ředitelkou Nové Akropolis ve Španělsku a v té době se činnost instituce rozšířila do více než třiceti měst tohoto státu.

V letech 1975 až 1991 byla koordinátorkou aktivit Nové Akropolis v Evropě. Po smrti zakladatele, kterým byl profesor Jorge Ángel Livraga Rizzi, byla v roce 1991 zvolena mezinárodní prezidentkou Nové Akropolis, a byla tak pověřena řízením a koordinací kulturní a vzdělávací činnosti této instituce ve více než padesáti státech světa, v nichž rozvíjí svou činnost.

Její zájem o kulturu a výchovu jako nástroj uskutečnění osobnosti vedl profesorku Steinberg k podněcování humanitních, kulturních a filozofických aktivit během celého jejího života. Níže uvádíme některé z nejvýznamnějších charakteristik jejího profilu:

Aby mohla propagovat nové hodnoty hudby, založila v roce 1982 Mezinárodní klavírní soutěž, která nese její jméno. Byla součástí odborné poroty a dávala impulz k rozvoji kariéry mladých hudebních profesionálů. Mezinárodní klavírní soutěž Delie Steinberg se každoročně koná v Madridu (Španělsko) a účastní se jí mladí klavíristé z celého světa.

Publikovala množství článků v časopisech a v tisku na témata související s filozofií, hudbou, dějinami a kulturou obecně.

V roce 1972 ve Španělsku založila a od té doby řídila časopis „Kulturní listy“, v němž publikovala mnohé články a tematické texty, jako například „Mezi námi“, „Na konci dne“, „Něco ke sdílení“, „Zeptejme se sami sebe“, věnované podpoře praktického uplatnění filozofie v každodenním životě.

Napsala více než třicet knih a příruček o praktické filozofii, psychologii, starodávných civilizacích, astrologii atd., které byly ze španělštiny přeloženy do francouzštiny, angličtiny, němčiny, ruštiny, portugalského, řečtiny a dalších jazyků. V češtině již vyšla díla „Každodenní hrdina“, „Řekli mi, že...“, „Tajný Ideál Templářů“, „Co děláme srdcem a myslí?“, „Poznej lépe sebe sama“, „Filozofie pro život“, „Metafyzické požadavky ženy“, „Proč lžeme“, „Labyrint“, „Optimismus a filozofie“, „Charakter podle hvězd“.

Za svou práci ředitelky Nové Akropolis obdržela Delia Steinberg Guzmán v roce 1980 od Akademické společnosti pro výchovu a osvětu akreditované Francouzskou akademií Stříbrnou medaili za umění, vědu a literaturu.

Po celý svůj život neúnavně a s veškerým přesvědčením podporovala humanistické a duchovní hodnoty filozofie. Její bystrost a vyrovnanost navzdory jazykovým a kulturním bariérám inspirovaly tisíce lidí. Pro všechny, kteří ji znali, byla nesporně výjimečnou ženou, příkladem lidskosti a moudrosti.

ROZHOVOR S DELIÍ STEINBERG GUZMÁN

Představení

V roce 1991 byla Delia Steinberg jmenována prezidentkou Nové Akropolis poté, co zesnul profesor Jorge Ángel Livraga Rizzi, zakladatel, s nímž úzce spolupracovala více než dvacet let.

V současnosti je čestnou prezidentkou Mezinárodní organizace Nová Akropolis.

Pod vedením Delie se Nová Akropolis rozšířila na pět kontinentů a přiblížila tak filozofii na klasický způsob širokému okruhu lidí. Tento rozvoj se uskutečnil prostřednictvím filozofických, kulturních a dobrovolnických programů, které přinášejí nové přístupy a zároveň upevňují identitu Nové Akropolis, definovanou v jejích základních principech. Tisíce akropolitánských členů, přátel a spolupracovníků po celém světě jsou důkazem, že filozofické odpovědi Nové Akropolis v těchto složitých časech jsou platné a potřebné, protože vycházejí z nadčasové moudrosti, která inspirovala lidstvo v jeho nejtěžších okamžicích.

Kdybychom měli vyzdvihnout pouze jeden aspekt její neúnavné práce v čele Nové Akropolis, byla by to její pedagogická a lektorská činnost, při níž rozvíjela učební plán filozofické školy a vypracovávala programy aplikované filozofie, které vycházejí z těch nejdůležitějších učení pro život a evoluci člověka.

Je autorkou mnoha děl o filozofickém způsobu života, přeložených do řady jazyků: francouzštiny, angličtiny, němčiny, ruštiny, češtiny, portugalského, řečtiny...

Z více než třiceti titulů uveďme alespoň tyto: „Hry Máji“, „Filozofie pro život“, „Každodenní hrdina“.

Zároveň jako koncertní sólistka a učitelka hry na klavír předsedá mezinárodní soutěži, která nese její jméno a nabízí příležitosti k podpoře bezpočtu mladých klavíristů, jimž nabízí své mistrovství a rady, protože hudba je pro ni nejlepší společnicí duše.

Požádali jsme Delii, aby nám povyprávěla o svých zkušenostech, které získala v průběhu let v čele Mezinárodní organizace Nová Akropolis.

1. Jaký byl váš život po boku profesora Livragy?

Během 25 let, které jsem strávila v blízkosti profesora Livragy, jsem byla svědkem výjimečných okamžiků spojených s jeho mimořádnou lidskostí. V hodinách filozofie i v neformálních rozhovorech jsme se s ostatními spolužáky dělili o poznatky z oblasti umění, vědy, historie a mnoha dalších oborů... To nás obohatilo jasným, jednoduchým a účinným způsobem. Každý den byl výjimečný, a pokud jde o mě, dostalo se mi teoretických i praktických poznatků, které se staly inspirací pro celý můj život.

Bylo zřejmé, že on sám byl vzděláván svými vlastními učiteli, neboť nikdo nemůže vytvořit filozofickou školu takového rozsahu, aniž by získal vzdělání bohaté na tyto lidské hodnoty. Víme, že se připravoval několik let a že mnoho lekcí se uskutečnilo prostřednictvím dopisů. Vyprávěl nám, že někdy se mu monografie vracely v obálce úhledně rozstříhané nůžkami bez dalšího vysvětlení; bylo třeba hledat chybu a opravit ji, dokud nenašel správné řešení, a následně přicházela další patřičná vysvětlení.

Snad právě díky tomuto způsobu výuky byla jeho trpělivost obrovská a byl vždy připraven odpovídat na naše otázky. Byl to první člověk, kterého jsem kdy slyšela říct „já nevím“, a to ve mně vzbuzovalo velkou důvěru. Jen ješitní lidé jsou přesvědčeni, že vědí všechno.

Jeho vystupování bylo vlídné a přátelské, ale zároveň si uměl udržet potřebný odstup, aby nenarušil lidské vztahy a aby je učinil důstojnější a vyrovnanější.

Nikdy jsem od něj neslyšela nepříjemné slovo a měl schopnost poukázat na naše chyby, jako bychom je sami objevili.

Říkali jsme mu láskyplně JAL, používající iniciály jeho jména a příjmení. Bylo to pojmenování přátelské a uctivé zároveň.

Prof. Delia Steinberg Guzmán
Prof. Jorge Ángel Livraga

Je těžké najít člověka takové morální, filozofické a duchovní velikosti, který by používal tak přirozený jazyk a příklady, aby jim kdokoli mohl rozumět.

Naštěstí jeho zápisky a fotografie mnoha vzácných okamžiků, které jsme spolu prožili, ho uchovávají v mé paměti a v paměti mnoha dalších.

2. Jak hodnotíte své téměř třicetileté působení v čele N.A.?

Kdybych to měla zhodnotit co nejobektivněji, řekla bych, že je to, jako bych prožila několik životů, sbíraje zkušenosti nepřetržitým a intenzivním způsobem.

Když jsem začínala své působení ve funkci mezinárodní prezidentky, byla N.A. relativně malá, s nevelkým počtem zastoupení v různých zemích, ne v tolika, aby to bylo obtížné. Veškerá naše práce byla prakticky amatérská. Přestože jsme znali naše filozofické cíle a náš program studia, organizovali jsme se velmi jednoduchým způsobem podle potřeb a možností.

Jak se obvykle říká: byla jiná doba a převažovaly jiné myšlenky, starosti a způsoby jejich řešení.

Změny se však rychle projevíly. Došlo ke změnám ve společnosti, v životním stylu, v představách o budoucnosti. Myšlenka blahobytu zvítězila nad

myšlenkou prohloubení vědomí. Vzdělávání se ubíralo různými směry a též se změnily touhy jednotlivců. Bylo třeba vzít tuto novou etapu do úvahy.

Poznala jsem mnoho lidí, mnoho zemí, mnoho forem kultury, jazyků, mnoho různých projevů citů, porozumění a vyjadřování myšlenek. Objevila jsem mimořádně pestrá mozaika, ale s podobným základem; v hloubi každého z nich je společný faktor: smysl života, který zahrnuje inteligenci, lásku a vůli jej žít, touhu po moudrosti a po tom být stále lepší a lepší.

Mé hodnocení je obecně dobré. Dělali jsme, co jsme mohli, samozřejmě s nějakými chybami, ale důvěra v přirozené schopnosti člověka umožnila řešit mnoho nových aspektů, které nebyly do té doby myslitelné. A dělali jsme to s důvěrou a radostí.

3. Co bylo nejsložitější?

Zrychlení času. Dvacáté století – snad „nejkratší“ ze všech století, jak jsem slyšela od jedné významné osobnosti – nás vedlo k přesvědčení, že vše bude postupně probíhat bez větších zvrátů. Nebylo tomu tak.

Najednou jsme zjistili, že svět se ve všech oblastech pohybuje dříve nemyslitelnou rychlostí a směrem, často k lepšímu, někdy k horšímu, a bylo třeba všechno zkombinovat, bez možnosti to uskutečnit dostatečně rychle.

Diverzifikace pojmů způsobila, že mnohé z nich během několika měsíců „vyšly z módy“, a nebylo vždy snadné spojit tuto proměnlivost se stabilitou filozofie. Snad nejtěžší bylo najít takové modely jednání a vyjadřování, které by dokázaly smířit nestálost zájmů se stálostí nadčasové filozofie, ve své podstatě směřující ke všem lidem.

4. Byla jste u toho od počátku. Změnila se N.A. hodně? V čem se změnila?

Byla jsem u toho téměř od začátku, dost dlouho na to, abych dokázala ocenit změny, které nejsou vždy vidět okamžitě, ale až s odstupem.

Ano, N.A. se změnila, zejména ve svých formách, jako to dělají všechny živé bytosti. Pětileté

dítě není stejné, jako když se stane dospělým ve svých třiceti letech. Změny forem byly výsledkem samotného růstu Nové Akropolis a jejího přizpůsobení se potřebám doby, stejně jako se mění oblečení, jazyk, vzájemné vztahy, způsoby řešení problémů pomocí různých prostředků. A změny budou pokračovat i nadále.

Důležité je zachovat si svou podstatu. Třicetiletý dospělý člověk ví, že je navzdory svým změnám stejným člověkem, jako když mu bylo pět let. Modely oblečení jsou velmi odlišné, ale tělo, které je nosí, je stejné, i když může přibrat nebo zhubnout. Zralost na základě poznání, sebepoznání, je zásadní pro existenci identity.

Filozofické ideje, které stály u zrodu N.A. a které vycházejí z dávných myšlenek mnoha velkých myslitelů, jsou stejné. Názory a způsoby života se mění.

Jak čteme v Saint-Exupéryho Malém princí, to podstatné je očím neviditelné. Je však tím nejdůležitějším a je tím, co je oporou toho, co je očím viditelné.

5. Je jasné, že v dnešní době žijeme ve velkém zmatku.

V dnešní době je velmi obtížné najít stabilní hodnoty založené na smyslu života, což znamená, že do značné míry postrádáme budoucnost. Dnešek i zítřek ovládá nejistota, což je situace, která postihuje mladou generaci, jíž chybí opora a naděje.

Jak je všeobecně známo, psychické poruchy, sklony k úniku z reality, a dokonce i sebevražedné sklony jsou stále častější. Celkový vývoj nevypadá příliš optimisticky, pokud nedojde k zásadním změnám, jejichž výsledky se ovšem nedostaví okamžitě. Je však nutné začít co nejdříve.

Musíme se obrátit k nadčasovým lékům, které přinesly ovoce v těch nejtemnějších obdobích dějin. Kdybychom se například podívali na nám nejbližší a nejnámější středověk, duše lidí dokázalo sjednotit umění ve všech svých podobách a dokázalo vytvořit pouta Lásky, která dala vzniknout renesanci.

6. Všichni lidé chtějí poznat Lásku, buď ji mají, nebo ji hledají.

Filozofie je založena na lásce právě proto, že ta je kořenem slova filozofie: je to Láska k Moudrosti, a kdo hledá moudrost, učí se milovat všechno a všechny.

Mohli bychom prohlásit, že většina ji hledá a že jen několik šťastných ji má. A dokonce i ti, kteří ji mají, ji stále hledají, aby ji zdokonalili.

Dnes je běžné omezovat lásku na sex a zapomínat na mnoho dalších úrovní lidského projevu, jako je

citlivost, inteligence a oduchovnělost. Toto ochuzení pojetí lásky činí svazky jakéhokoli druhu slabými a krátkodobými. Všichni však potřebujeme a hledáme lásku, zejména takovou, která je prožívána navzdory potížím. Neplodné a špatně usměrněné hledání vede lidi k tomu, že se spokojí s nestabilními náhražkami, které vytvářejí ještě větší nejistotu.

Láska je síla, která nás inspiruje ke správnému jednání, a v tom případě souvisí s etikou a morálkou, protože nás vede k tomu, abychom správně jednali ve svém životě. Tím nás přivádí k míru, klidu, naplnění a k harmonii se sebou samým i s ostatními. Cituji větu jednoho mudrce, kterou jsem četla...

„Ve skutečnosti nevíme, co znamená láska. Známe pouze lásku založenou na náklonnosti a vlastnictví.“

... pravá podstata lásky je vnitřní světlo, které odhaluje krásu skrytou ve věcech.“

To, co nás zajímá, je Láska v jejím nejširším spektru, věnovaná celé Přírodě a logicky i lidem. V N.A. nezáleží na tom, jakou má kdo sexuální orientaci, protože to je předmětem svobodné volby; toužíme po tom, aby všichni mohli prožívat Lásku jako „světlo, které odhaluje nemateriální krásu skrytou ve všech věcech“.

7. Jakou roli hraje v životě krása?

Umění nás přivádí do kontaktu s Krásou v jejím nejvyšším smyslu, přibližuje nás k harmonii a k vnější i vnitřní rovnováze. Je jisté, že v dobách nejistoty, v jakých žijeme, máme tendenci věci zaměňovat, hledat to nejsnazší, nejvzrušivější a to, co přitahuje možná právě svou ošklivostí. „Ošklivismus“ nás ovládl do té míry, že jako umění přijímáme jakýkoli výtvar, i když odporuje těm nejzákladnějším kritériím krásy; a vyžaduje velkou odvahu říci „nelíbí se mi to“.

Nechybí ti, kteří obhajují „ošklivismus“ jako projev odsouzení nebo zesměšnění společnosti, která je nespravedlivá nebo příliš rigidní ve svých postojích. To však není konstruktivní kritika; nestačí ukázat to ošklivé, nýbrž je třeba najít to skutečně krásné.

Tendence k vyzdvihování tendence tohoto druhu ošklivosti vychází z kritérií, která nastínil Nietzsche, když poukazoval na existenci „Umění ošklivé duše“.

Je zřejmé, že toto není cesta ke zlepšení světa. Nedostatek estetiky, někdy spojený s nedostatkem morálky, i když se snaží útočit na příliš konvenční vnímání, nenabízí povznášející vzor hodný napodobení.

Je třeba zavádět pozitivní prvky směřující k dekontaminaci vědomí tváří v tvář tolika katastrofám, které nyní zažíváme.

Estetika ve spojení s krásou a uměním - harmonický celek par excellence - rozvíjí vytríbenější citlivost a následně stejně hodnotné city i myšlenky očištěné od předsudků.

Snažíme se o rozvoj důstojnosti člověka prostřednictvím jeho myšlenek, citů a činů, které jsou výsledkem krásy, rovnováhy a harmonie. Zdůrazňujeme hodnotu vnitřní krásy, kterou je obtížné definovat, ale která vyzařuje půvab, sympatie, inteligenci, eleganci a kouzlo, které nemusí být zřejmé fyzickým smyslům, ale které činí člověka velmi přitažlivým.

Musíme vzít v úvahu, že vnímání krásy je subjektivní zkušenost, která se v různých kulturách a u různých jedinců liší. Existují však díla, která můžeme označit za univerzální a nesmrtelná, protože tyto individuální a kulturní rozdíly přesahují.

8. V N.A. existují různé úrovně vzdělání a s nimi spojená praktická cvičení. Můžete nám tyto úrovně blíže vysvětlit?

Stejně jako v každé instituci jakéhokoli typu i zde existují určité úrovně, podobně jako je najdeme na univerzitách, ve školách a ve firmách obecně.

Filozofický rozhled nelze získat ani pochopit během jediného dne. Tyto úrovně poukazují na nezbytný čas a formy, které jsou třeba k co nejlepšímu využití vědomostí. Řádně registrovaný program studia filozofické školy Nová Akropolis má konkrétně sedm úrovní s odpovídajícími předměty, kterými se postupně prochází.

Některé předměty vyžadují praktická cvičení k upevnění teoretické výuky; obecně se jedná o jednoduchá cvičení z psychologie, paměti, rozjímání, imaginace, rétoriky a další, která souvisejí s našimi dobrovolnickými aktivitami.

Filozofická škola: Proč a k čemu?

K filozofii přistupujeme jako ke způsobu života, a ne pouze jako k souboru teoretických poznatků, které se neuplatňují v konfliktních či nekonfliktních situacích každodenního života. Z toho vyplývá potřeba pochopit praktický rozměr filozofie.

Proč a k čemu? Protože žádná z běžných škol, institutů nebo jiných vzdělávacích organizací nenabízí skutečné návody pro život. Stručně řečeno: nikdo nás neučí, jak žít, jak se radovat ze života nebo jak řešit problémy, které se neustále objevují; neučíme se nic o skutečném bratrství ani o soužití, chybí nám zdvořilost a dobré způsoby, abychom správně využívali svobodu.

Probacionismus

Program studia začíná kurzem, kterému říkáme „Probacionismus“, což označuje první úroveň studia. Představuje určité „zkušební období“ pro ty, kteří se do něj přihlásí. Trvá několik měsíců, probíhá zpravidla dvě až tři hodiny týdně a nastiňuje témata, která budou rozvíjena v následujících úrovních. Umožňuje dvojí „zkušební období“: Pro ty, kteří se na kurz přihlásí, aby se rozhodli,

zda mají zájem ve studiu pokračovat, i pro ty, kteří kurz vedou a mohou posoudit, zda studenti zvládli probíraná témata.

Po absolvování tohoto úvodního kurzu se předává osvědčení o absolvování kurzu. Možnost pokračovat v navazujících kurzech je volitelná, a to jak na této úrovni, tak i na těch následujících.

Existuje také Škola Živých Sil

Tato úroveň je určena těm, kteří se po letech studia a činnosti rozhodli prohloubit své vnitřní formování a spolupracovat užším způsobem na aktivitách Nové Akropolis. Tato škola je také volitelná, začíná přípravným teoretickým a praktickým kurzem a je otevřena všem, kteří prokáží, že mají potřebné schopnosti pro tuto úroveň. Cílem je dát životu větší smysl, více síly a cítit se více živý.

Zejména se stará o základní potřeby filozofické školy, pomáhá s kulturními aktivitami, poskytuje informace zájemcům a realizuje nejrůznější dobrovolnické akce, přičemž vybírá ty, kteří mohou v různých situacích jednat co nejúčinněji.

Příležitosti pro ženy a muže jsou stejné a možnost opustit tyto skupiny je také svobodným rozhodnutím.

Účast v těchto skupinách reaguje na potřebu formování člověka, které zahrnuje faktory ne vždy obsažené v úrovních studia, přestože se od nich neliší, s výjimkou jejich uplatnění.

Škola Učednictví

Tento systém byl od pradávna používán ve všech kulturách a civilizacích ke stanovení správného přenášení učení, která pomáhají lidem projít cestou života. Máme vynikající příklady učedníků, kteří se horlivě účastnili přednášek Sokrata, Platóna, Aristotela, uvedeme-li několik známých filozofů. Vždy však existovali mudrci, kteří kolem sebe shromažďovali učedníky a plně se jim věnovali, zatímco učedníci museli splnit to, co se od nich vyžadovalo: chtít se učit, opravdově a se vší vážností.

Tato úroveň je vzdálena jakémukoli náboženství, minulému či současnému, politickým idejím,

rozdílům rasovým či genderovým, národnostním nebo sociálním, jak zdůrazňuje Nová Akropolis ve svém Principu o univerzálním bratrství.

Škola Učednictví zahrnuje stejná učení, jaká jsou obsažená v programu studia, přičemž klade větší důraz na rozvoj morálních, filozofických a duchovních hodnot.

Ukryvá však v sobě jednu z největších vzácností, kterou je zároveň nejobtížnější rozvíjet a žít: spojení mezi učitelem a učedníkem. Je to pouto plynulého a přirozeného přenášení, je to láska v nejčistším smyslu tohoto slova, protože do ní nezasahují žádné osobní pohnutky ani subjektivní okolnosti.

Je vhodné objasnit, koho považujeme za učitele.

V první řadě se opíráme o velké osobnosti, které vynikly ve všech civilizacích a o nichž existují dostatečně platné historické prameny, a to jak tradice, tak písemná díla. Považujeme je za „velké“ kvůli jejich přínosu nejen v intelektuální rovině, ale také v jejich zasazení se o vnitřní růst člověka.

Z tohoto konceptu vyplývá, že učitelé - nebo malí učitelé - vyučující v Nové Akropolis, jsou ti, kteří mají nejvíce časem prověřených zkušeností a výsledků v práci se svými učedníky.

Existují učitelé umění, dirigenti, špičkoví profesionálové a podle stejných kritérií existují i učitelé filozofie.

Učedník je ten, kdo usiluje o víc než jen o znalosti nebo akreditované tituly; upřímně se snaží stát se lepším člověkem ve všech ohledech, zvětšit hloubku svého vědomí a své citlivosti vůči potřebám lidstva.

Jeho spojení s učitelem vytváří pouto, jež se posiluje v té míře, v jaké integruje učení, které pak může v budoucnu předávat ostatním.

9. K těmto různým úrovním má přístup každý člen?

Stejně jako v jiných vzdělávacích institucích je pro každou úroveň a učební látku nutné složit zkoušky. Po složení zkoušek může každý člen postupně a dobrovolně postoupit do další úrovně,

Prof. Delia Steinberg Guzmán
Eva Bímová
ředitelka Nové Akropolis v ČR

jak je uvedeno v programu studia. Tyto úrovně nejsou „tajné“, ale dosahuje se jich postupně a podle výsledků.

Program studia je řádně zaregistrován v plném rozsahu.

Na členy se také vztahují stanovy, registrované se všemi zákonem vyžadovanými náležitostmi.

Kromě toho Nová Akropolis připojuje ke svým stanovám etický kodex, který se uplatňuje ve specifických případech závažného porušení jejích principů a cílů, což může vést ke ztrátě členství, a tedy i přístupu ke studiu.

Souběžně se stanovami a etickým kodexem existují dekrety administrativního charakteru; jsou to pravidla, která umožňují co nejlepší soužití a shodu mezi všemi členy Nové Akropolis, kteří dobrovolně zaujmají místa, jež umožňují správné fungování organizace. Tyto dekrety se každoročně revidují a upravují v souladu s potřebami.

10. Kdo jsou vedoucí NA?

Jak již název napovídá, jsou to ti členové, kteří jsou po několika letech práce a zkušeností v rámci vlastního vzdělávání, edukační a administrativní práce ochotni převzít odpovědnost v různých oblastech. Jejich funkce nejsou placené, ale dobrovolné, a jsou pravidelně hodnoceny na výročních

shromážděních. Důraz je kladen spíše na ducha práce pro druhé než na formální stránku. Nikomu nevnučují svou vůli; spíše pomáhají a učí, podporují a spolupracují, kde je to nutné.

11. Jak na základě svých dlouholetých zkušeností vidíte budoucnost N.A.?

Mluvit o dlouhodobém horizontu je nejisté, ačkoli základní cíle, které směřují k rozvoji člověka, jsou samy o sobě dlouhodobé.

Můžeme se však zmínit o krátkodobém a střednědobém horizontu.

V krátkodobém horizontu musíme zvážit nezbytné přizpůsobení potřebám současnosti, které se nepochybně zrychlují. Skutečnost, že již dva roky máme nového mezinárodního prezidenta, naznačuje výhody předání funkce nové generaci s jejími vlastními přístupy a činnostmi. Ráda bych zdůraznila, že mezi mnou a novým prezidentem existuje hluboký učednický vztah, který se upevňuje již řadu let. Je to podobný případ jako učednický vztah, který jsem sama měla s profesorem Jorgem Ángel Livragou, zakladatelem Nové Akropolis, který zase, jak jsme již naznačili, měl své vlastní učitele, kteří ho vedli po cestě filozofie na klasický způsob, tedy praktické filozofie.

Ve střednědobém horizontu - který závisí na krátkodobém horizontu - musíme rozšířit naši mezinárodní činnost, abychom oslovili co největší počet lidí s filozofickými a duchovními ambicemi, založenými na obnovené morálce.

Svět postrádá hodnoty, mnoho lidí se cítí izolováno, nepochopeno a chybí jim důvěra v budoucnost. Těmto lidem bychom měli ukázat nové cesty vnějšího i vnitřního rozvoje. To vyžaduje posílení našeho vlastního vzdělávání a organizace, abychom se s těmito požadavky vyrovnali: větší profesionalita našich vedoucích, další rozšíření našich kurzů a učení, naše přítomnost v médiích, jasnější výklad našich idejí a rozšíření pole našeho působení.

Cítím se plně odhodlána naplnit tyto cíle, jak krátkodobé tak i střednědobé, a mám plnou důvěru v ty, kteří jsou pověřeni realizací našich principů a cílů.

BLAHOBYT

Žijeme ve světě, v němž se blahobyt stal předním spotřebním zbožím. Přinejmenším je tomu tak v zemích, kterým se říká rozvinuté. Reklama nás pronásleduje na každém kroku a nabízí nám lepší životní možnosti ve všech aspektech: fyzickém, emocionálním a intelektuálním, a vybízí lidi, aby v tomto pohodlí hledali pramen veškerého štěstí.

Není divu, že se toto hledání stává pro mnohé důvodem existence. Blahobyt je obecně to, co vylučuje všechny problémy a zahání veškerou bolest.

A přesto nám každodenní a skutečný život poskytuje zcela odlišný výhled. Hledání blahobytu je běh bez konce, protože když se člověku zdá, že něco našel, objeví se nové a naléhavé požadavky, které si vynucují další a další věci. Takto se blahobyt vzdaluje a stává se nedosažitelným, avšak toužebným cílem.

Dosahovat zisku a majetku na materiální úrovni je jako pít vodu, která spíše vyvolává, nežli hasí žízeň. Nikdo není spokojen s tím, co má, protože celý systém propagandy je zařízen tak, že je třeba zvětšovat majetek, aby se člověk cítil lépe. Falešné potřeby berou veškerou energii a lidé zatím sní

o okamžiku, kdy budou mít konečně všechno, po čem touží.

Na psychologické úrovni se touha po blahobytu projevuje jako únik před všemi starostmi, před všemi závazky. Usiluje se o klid, který stále nepřichází, protože život je plný zdánlivých nepokojů, které nejsou ničím jiným než zkouškami, abychom se vycvičili právě v umění žít. Čím více člověk touží po tom, aby netrpěl, tím více trpí. Čím více se snaží vyhnout emocionálním bouřím, tím větší silou ho pronásledují, když je neprozíravě zahání. Nikdo se nechce naučit tyto bouře ovládat, ale každý chce najít cestu, na níž bouře neexistují. Je to jako chtít řeku bez proudu, moře bez vln, horský vrchol bez větrů. Nejde o to zastavit proud, vlny nebo větry, nýbrž o to naučit se s nimi žít, používat inteligenci při sdílení své existence s těmito přírodními fenomény, před nimiž se obvykle můžeme chránit a využívat je, ale nedokážeme jim uniknout.

Na mentální úrovni blahobyt znamená nemyslet. Myšlenky obtěžují, protože jsou vždy plné otázek. A když otázky zůstanou bez odpovědí, přichází úzkost. Lépe tedy, aby za člověka mysleli jiní a aby se nechal zcela unášet prefabrikovanými sché-

maty a názorovými proudy, které jsou obvykle mnohem nebezpečnější než proudy řek, vlny a větry.

Zkrátka, obecné pojetí blahobytu se stalo synonymem změkčilosti a lenosti, která si získává celou osobnost ve všech jejích aspektech a mění ji na neužitečnou a neschopnou žít bez berliček, jichž je více a více a jsou odrazem stále se vzdalujícího uspokojení.

Proč je touha po blahobytu projevem nedostatku? Za prvé proto, že každé přání ukazuje, že něco nemáme. Nikdy si nepřejeme to, co už je naše. To znamená, že blahobyť postrádáme. Jak už jsme uvedli, hledáme ho pomocí nesprávných cest, je však jisté, že ho nemáme.

Proč je známkou slabosti? Protože člověku chybí sebejistota, protože potřebuje pro svou osobnost vnější oporu, aby stál pevně na nohou, protože nemá odvahu, aby našel sám sebe, a je snazší podporovat svou vnitřní prázdnotu než odhalovat své nitro. Protože považuje za nemožné projít bez této prázdnoty a bez umělé opory složitou, ale zajímavou stezkou života.

Ten, kdo náruživě a zoufale hledá blahobyť, který je mimo něj, vstupuje do labyrintu, z něhož se těžko dostává ven, a může dokonce strávit celý život putováním po slepých cestách, které vedou k dalším, ještě slepějším. Kdo se ocitne v takové situaci, bude stále závislý na jiných lidech a okolnostech: bude šťastný jen do té míry, do jaké mu to umožní lidé, s nimiž žije, a bude mít jen tolik uspokojení, kolik mu ho přinesou okolnosti.

Základ veškerého blahobytu pochází z duše, která, jak říká prof. Livraga, „netouží po blahobytu, protože je od přírody blažená“. To neznamená, že tělo nepotřebuje určitou dávku zdraví, odpočinku a stravy nebo že psychika nevyžaduje klid, aby dosáhla vyšších citů, nebo že by mysl neměla překonávat své pochybnosti a prázdnotu získáváním jistoty. Nic z toho však nelze získat, pokud se nepostupuje zevnitř ven. „Uvnitř“ se nachází duše – a v ní v nejlepším případě prozatím spočívá naše vědomí – a duše ví, co potřebuje, pokud není udušena nebo odstrčena požadavky hmoty. V duši je třeba hledat měřítko našeho blahobytu, neboť duše v přirozeném stavu je pramenem veškerého blahobytu. A pod „přirozeným“ se chápe

stav původní, ztracený a vědomě znovu získaný prostřednictvím evolučního úsilí. Přirozenost je plodem lidského dobývání na cestě zpět k duchovním pramenům.

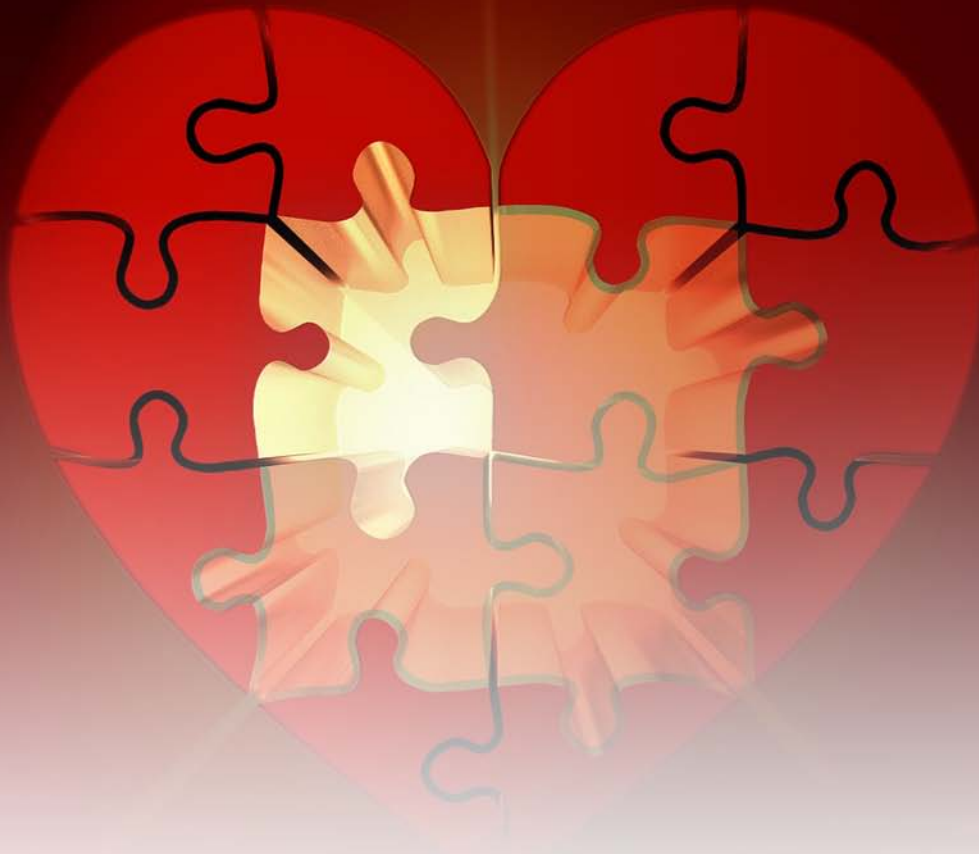
Když víme, kde nalézt blahobyť, je třeba ho umět hledat a být si vědom toho, že každé hledání představuje jistou práci. Ať o nás nikdo nemůže říci, že jsme neuměli nebo nechtěli pracovat, abychom dosáhli své duše. Umět ji najít znamená vědět, kde sídlí. Pracovat, abychom ji našli, znamená razit si cestu mezi falešnými přísliby blahobytu a ochromujícím pohodlím, dokud se duši neposkytne místo, které jí patří. Dokud se skrze nás nebude projevovat duše místo pouhých animálních pocitů a impulsů.

A nakonec je zapotřebí připomenout, že život zasvěcený ušlechtilým věcem, i když nejsou zproštěny obtížemi, nám nabízí opravdové štěstí bez napětí a úzkosti. A toto štěstí je výsledkem správného jednání.

Delia Steinberg Guzmán

Úryvek z knihy: POZNEJ LÉPE SEBE SAMA

O MOUDROSTI SRDCE

Mezi tolika hodnotami, které dnes chybí, zaujímá moudrost srdce, rozvaha, velmi zvláštní místo. Jestliže být rozumný je opakem šílenství, lze dnes na všech úrovních lidského života pozorovat různé rysy šílenství, a to do té míry, že je obtížné rozpoznat, kdo je kdo a kde leží jemná hranice, která jednoho od druhého odlišuje.

Nebudeme analyzovat klinické případy šílenství, ve kterých je nějakým způsobem možné odhalit fyzické nebo organické příčiny, jež vyvolávají nerovnováhu. Nebo i když tyto příčiny nejsou tak jasné, je zřejmá ztráta duševní rovnováhy.

Zajímá nás naopak způsob, jak vytvořit a udržet zdravý úsudek po celý život. Jedna věc je duševní zdraví a druhá je postupně ztrácet normální schopnost úsudku kvůli nedostatku výchovy, vzdělání, čímž se snižují racionální schopnosti, důležitý charakteristický znak člověka.

Pokud považujeme za samozřejmost, že všichni přicházíme na svět s jistým potenciálem, který se musí projevit v průběhu let a ve stále větší míře, co se stane se zdravým úsudkem, přesným, inteligentním úsudkem, který bude muset rozlišovat

a volit? Pokud jej příležitosti, které se nám nabízejí, vzdálené tomu, aby byly užitečné pro rozvoj pochopení, deformují nebo mu brání ve vývoji, budeme mít více či méně nebezpečné šílence.

Jsme ponořeni do říše názorů. V rozhlase a televizi se množí pořady, kde jde o to, kdo dokáže křičet nejhlasitěji, kdo upoutá největší pozornost nápadnějším skandálem nebo atraktivnějším nesmyslem. Nehledá se pravda, nýbrž se každý snaží mít pravdu, „svou“ pravdu, bez ohledu na pravdivost, logiku nebo skutečná fakta.

Jak lze takto rozvíjet správný úsudek? Kde najde rovnováhu ten, kdo věnuje pozornost pouze těmto zdrojům informací?

Na druhou stranu, v případě stejné skutečnosti se objevují dva zcela protichůdné argumenty, ačkoli oba mají zdánlivě stejnou hodnotu. Každodenní podívaná na rozpory mezi velkými osobnostmi světa je hlavolam, který ani zdaleka nevede ke zdravému úsudku, nýbrž ke zmatku, zklamání, nebo v horším případě ke snadnému řešení „přiklonit se na stranu“ těch, kteří se nám zdají buď více, nebo méně sympatičtí.

K tomu všemu musíme přidat nesmírné množství argumentů, které na stejné téma existují. Každý má svou podporu a své projevy a divák je ten, kdo tváří v tvář takové rozmanitosti názorů neví, co má dělat. Nikdo nás neučí, podle jakých kritérií volit a člověk je nucen k tomu, aby si něco vybral bez přemýšlení. V každém případě prvky, které pomáhají při rozhodování, jsou: co je módní?, co říká většina – i když o tom nepřemýšlí?, co je prestižnější a co svědčí o tom, že se žije na úrovni? Bohužel však žádná z těchto možností není dobrá k tomu, aby zvítězila moudrost srdce, zdravý rozum.

A takto lidé prožívají šílenství neshod, názorů, které se ze dne na den mění, rozmáchlých a nejed-

notných mód, myšlenek, které se udržují násilím nebo pouze osobním charismatem. Nikdo není šílený, ale ani se nikdo netěší moudrosti srdce, soudnosti, inteligenci, rozvaze, schopnosti myslet klidně a vědomě si zvolit.

Proniknout touto džunglí a najít cestu skrz tak bujně chaotické křoví vyžaduje hodně odvahy. Ale musí se to zcela jistě udělat. Je to cesta, kterou vytyčili, následovali a ukázali opravdoví a věční mudrci a Lidstvo ji má a musí ji zachránit, aby udělilo čestné místo moudrosti srdce, soudnosti, vzdělanému, svobodnému, a především účinnému myšlení.

Delia Steinberg Guzmán

**„Já jsem vložil tvé srdce do nitra těla pro tebe,
aby sis ty mohl vzpomenout na to,
co jsi zapomněl“.**

Texty Sarkofágů

O ŽIVOTĚ A SMRTI

Jelikož jsme zvyklí omezovat se na strohé a jednoznačné pojmy, ze života a smrti se staly ze specifických důvodů dvě příčiny k obavám. Větší odmítání a strach v nás vzbuzuje především smrt, neboť proniká do sfér neznámých našemu uvažování – pokud ji tedy nepovažujeme za nekonečnou prázdnotu, bezobsažnou nicotu. Z tohoto hlediska, ve srovnání se smrtí, se život jeví přijatelněji, třebaže problémy, které se s ním pojí, nás nepřestávají dennodenně znepokojovaly a v některých případech mohou vyústit v řešení v podobě sebevraždy.

Život má své komplikace a smrt okamžitě zavrhneme, aniž bychom bezpečně věděli, jestli je horší než život, nebo lepší.

Ať je to jakkoli, život a smrt se prezentují jako nesmiřitelné protiklady, a to platí i v případě mnohých lidí, jejichž náboženská víra vidí ve smrti jiný druh skutečnosti či „života“. A právě tato zdánlivá nesouvztažnost působí největší bolest, jelikož jednou z největších tužeb lidí všech dob je život a smrt skloubit a překonat onu temnou a tísnivou bariéru, která mezi nimi byla vztyčena.

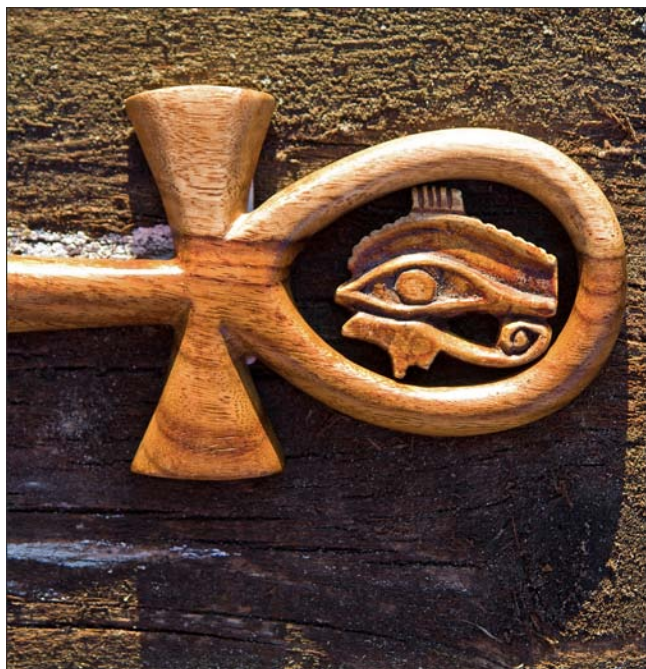
Všichni chtějí o smrti vědět něco více. Mnozí chtějí vědět něco více i o životě, ale tento zájem už bývá slabší, nesoustředěnější, neboť se spoléhají

na to, že na prožití života a otázky o jeho smyslu je pořád dost času.

Nicméně by bylo dobré připomenout, že takto se věci neměly vždy. Je známo, že v každé době žili lidé, jejichž zájem se netýkal této hry protikladů, avšak dějiny poukazují i na okamžiky, kdy se různé civilizace zamýšlely nad dualitou života a smrti bez větších traumat a spojovaly je do jediného živoucího celku se dvěma tvářemi. Život a smrt byly pouze dvěma stranami jedné mince a tento koncept se chápal a přijímal jako samozřejmý od prvních let nejranějšího vzdělávání.

Existovaly národy – a opět se uchylujeme pro příklad k Egypťanům –, pro něž byla smrt branou do opravdového Života, přičemž pozemská existence představovala přípravu ke vstupu do onoho dokonalejšího, intenzivnějšího a duchovnějšího stavu, jenž umožňoval přímý kontakt s bohy; přesto i smrt byla pomíjivá, protože každá lidská bytost se musela vrátit do pozemského světa, aby v této materiální a konkrétní dimenzi nabyla nových zkušeností.

V případě Egypťanů a řady dalších starověkých národů (například Hindů, Íránců, Sumeřanů, Asyřanů, Babyloňanů, Řeků, Římanů, Germánů, Keltů a mnoha amerických kultur z předko-

lumboských dob) nebyla patrná tak výrazná posedlost živých navazovat styky s mrtvými nebo snaha těch, kteří se připravovali na smrt, neztratit kontakt s těmi, kteří zůstávali mezi živými. Vědělo se, že brána mezi jedním a druhým světem není nepřekročitelná, a že pokud mezi oběma světy neexistuje pravidelný kontakt, je to proto, aby mohl každý ve svém prostředí pokračovat se svou prací bez zbytečných zásahů zvenčí.

Staletí proměn myšlení a rozmanitých náboženských sporů (v nichž sehrávaly svou roli rovněž politické a ekonomické zájmy) otevírala mezi životem a smrtí stále větší propast a vyvolávala mezi lidmi narůstající zmatek. Náboženství se tak či onak snažila hrát roli pánů nad životem a vládců nad smrtí tím, že určovala způsoby pozemského chování, jež si zasluhovaly odměny na onom světě, rozdělovala tresty a odpuštění podobně jako světské soudy.

SOUVISEJÍCÍ KONCEPTY

Tradice vlastní většině náboženství nechápe pojem smrti jako nový stav duše, ale dává jej do souvislosti s představami, jako jsou preexistence duše, nesmrtelnost, zmrtvýchvstání, reinkarnace, transmigrace, palingeneze, metempsychóza a další.

Nehledě na úhel pohledu není pochyb o tom, že bylo – a je – třeba stanovit jisté definice týkající se lidské duše a ducha; toho, co umírá, a toho, co

přetrvává; a podmínek, v nichž to, co přetrvává, dále žije.

Aniž bychom se chtěli pouštět do debat o duchovní povaze člověka a o tom, které principy mohou překonat smrt těla, v krátkosti se zastavíme u těch nejobecnějších představ na toto téma.

Přijetí myšlenky, že po životě bude existovat další trvalý život, ať už šťastný či trýznivý – podle nashromážděných zásluh –, implikuje nutnost přijmout myšlenku preexistence duše, neboť by bylo absurdní uvažovat o přetrvávání něčeho, co neexistovalo předtím, než se zjevilo v životě. Tato schopnost přetrvávání by tedy měla přicházet již z dřívějška, pokud nehodláme přistoupit na nekonečné božské rozmary či zásahy, nepochopitelné lidskému rozumu.

Nesmrtelnost duše tvořila východisko pro řadu náboženství a filozofů nejrůznějších systémů: pro reinkarnaci, tedy opakující se pozemskou existenci, byť v různých podobách, v rámci jediného lidského společného jmenovatele tak, jako se celá Příroda cyklicky obnovuje v každém ročním období, aniž by definitivně zanikala.

Zde je třeba počítat s různými variantami: jediným vzkříšením (nikoli na zemi, nýbrž v nebi za znovunabytí téhož těla, které již bylo k dispozici) za účelem radostného prožívání věčného míru poté, co Bůh vykoná soud nad všemi lidmi po skončení světa. Někteří dojdou zmrtvýchvstání, aby žili věčně v nebi, jiní budou dále existovat v pekle a další zůstanou v přechodném stavu, kdy se budou očišťovat od chyb, jež nebyly natolik závažné, aby musely být odměněny mukami pekelnými, ani natolik bezvýznamné, aby umožnily přístup do ráje.

V Indii slouží sanskrtský pojem sansára k označení nepřetržitě se otáčejícího „Kola života“, které se někdy dotýká projeveného světa a v jiných fázích prochází subtilním světem, kde se nacházejí ti, jimž lidově říkáme mrtví. Toto kolo se pohybuje v důsledku lidských činů; jelikož každá akce vyvolává reakci, není možné zastavit koloběh života a smrti, dokud člověk nepovznese své vědomí a nebude uskutečňovat nesobecké činy prosté veškerého osobního zájmu, velkorysé činy ve službě všem bytostem. Tehdy se kolo zastaví, ale zítra se to nestane...

Řecké termíny palingenesis (palin, podruhé, znovu, a genesis, vznik) a metempsychosis (metem, změna; psýché, duše) označují představy podobné reinkarnaci, které zastávaly antické kultury. Z nejrůznějších důvodů, jež více či méně odpovídají nutnosti obnovení duše, znovunabytí vědomí její podstaty, zbavení se příměsí a vlivů hmoty, se člověk musí vrátit ze smrti do pozemského života; a jelikož jsou fyzická těla nedokonalá, přichází smrt jako doba odpočinku a uklidnění před novým začátkem.

Naprosto zastaralá a špatně interpretovaná nám připadá představa transmigrace, pokud se vysvětluje jako možnost, že se lidský duch reinkarnuje do jakékoli formy života, ať už jde o kámen, strom či živočicha, čímž popře všechny logické principy evoluce a vytváří z existence absolutní chaos, v němž nic nemá své místo ani svůj cíl.

STRACH ZE SMRTI

Od šestého století, po cařihradském koncilu svolaném císařem Justinianem za účelem uvalení klatby na některá díla a učení filozofa Origena, veškeré zmínky o preexistenci duše a reinkarnaci – jež figurovaly mimo obvyklou křesťanskou doktrínu – obestřelo ticho zapovězeného. Pro náš západní svět se proměnily v tabu a bylo nutné odvrhnout všechna starověká náboženství, filozofické a psychologické systémy, které rozvíjely tyto doktríny v průběhu dlouhých století. Stejně tak začali být ignorováni myslitelé a spisovatelé, ať už mystického, filozofického či vědeckého založení, kteří se věnovali těmto tématům, nebo se komolila jejich vysvětlení či byli jednoduše prohlášeni za blázny. Minulost bohatá na zkušenosti a na významné projevy moudrosti se zahalila tmou na úkor nových myšlenek, jež zvolna nahrazovaly staré „omyly“, a našli se i tací, kteří tyto „omyly“ připisovali působení ďábla odhodlaného pokoušet lidstvo přeludy a nepravostmi, aby podrobil zkoušce jeho úsudek.

Uplynou takřka dvě století, během nichž se posvátné knihy a filozofické spisy těch nejlepších autorů musejí číst v doslovném smyslu, jako by nikdy neexistovaly symbolismus a šifrovaný jazyk. Nicméně je dobře známo, že každé dílo lze číst více než jedním způsobem, že symboly existují od nepaměti a že duchovnímu rozvoji je přece spíše vlastní zůstat blíže hlubšímu významu

slov než u jednoduchých přirovnání, jež slouží k učinění prvních kroků a k seznámení se s prvními vysvětleními.

Abychom se nespoutali východními příklady, které se mohou našemu způsobu žití a myšlení jevit poněkud cizí, uvedeme několik příkladů významných západních literátů, umělců a filozofů, kteří se v dobách od antického Řecka až do dnešních dnů neostýchali akceptovat nesmrtelnost duše a přirozenou možnost, že duše postupuje řetězcem různých životů, aby nabyla nejrůznějších zkušeností. Začneme u slavného Pýthagory a budeme pokračovat přes Hérakleita, Empedokla, Platóna, Aristotela, Cicerona, Vergilia, Ovidia, Plútarcha, Plótína a neoplatoniky obecně k císaři Juliánovi... Středověk zastírá myšlení závojem a to se s plnou silou navrácí až s renesancí v textech Danta, Marsilia Ficina, Pica della Mirandoly, mnoha velkých aristokratů, kteří vystupovali v roli mecenášů umělců a filozofických hnutí, jako byly neoplatonismus, pýthagoreismus, kabala, hermetismus, alchymie a svobodné zednářství. Dále se můžeme zmínit o Paracelsovi, Giordanu Brunovi, Shakespearovi, Thomasu Campanellovi, Johnu Miltonovi, Spinozovi, Leibnizovi, Voltairovi, Benjaminu Franklinovi, Davidu Humeovi, Kantovi, Lessingovi, Herderovi, Goethem, Schillerovi, Fichtem, Hegelovi, Schopenhauerovi, Thomasi Carlyleovi, Balzakovi, Victoru Hugovi, Emersonovi, Edgaru Allanu Poeovi, Tennysonovi, Kirkegaardovi, Flau-

bertovi, Dostojevském, Tolstém, Ibsenovi, Marku Twainovi, Bernardu Shawovi, Gustavu Mahlerovi, Rudyardu Kiplingovi, Yeatsovi, Romainu Rollandovi, Rilke, Hermannu Hessem, Cháliku Džibránovi, D. H. Lawrenceovi, Priestleym, Aldousu Huxleym a mnoha a mnoha dalších, jejichž výčet je prakticky nekonečný. Cožpak lze pochybovat o tom, že měli dostatek soudnosti na to, aby nepředkládali svá přesvědčení či filozofické myšlenky, pokud by nebyly dobře uvážené, někdy dokonce podepřené vědeckými poznatky?

Nesmrtelnost, Henri Fantin-Latour

NÁBOŽENSTVÍ A VĚDA

V průběhu posledních dvou století se vedle bariéry mezi životem a smrtí, která byla vystavěna kvůli chabému porozumění Přírodě, vztyčila bariéra nová. Protiklad mezi vědou a náboženstvím ještě více vyostřil rozdíly mezi těmito dvěma pojmy, a pokud se ještě někde otvírala nějaká štrbinka duchovní svobody, věda se postarala o její zesměšnění v rámci nové klatby: „nic z toho nelze dokázat“, „pro tato tvrzení nemáme vědecké důkazy...“

Cílem bylo prokázat abstraktní pravdy s využitím materiálních prostředků. Cílem bylo – a jistou dobu se ho i úspěšně dosahovalo – redukovat psychický, intelektuální a duchovní život na pouhé výměšky nejrůznějších žláz. Všechno se redukovalo na organické fungování těla, a tudíž mohl existovat jen jediný život: tento vezdejší; a smrt byla považována za konec všeho.

Avšak věda není odtržena od člověka a právě lidský neklid přiměl vědu upřít se k novým oborům, novému bádání, k novým způsobům interpretace skutečnosti. Tak se zrodila mnohá „para-“: paranormální, parapsychologické, parafyzikální a mnohé další jevy, které hodlaly objasnit události vyžadující vysvětlení, ať už jakkoli absurdní.

Bohužel se vedle seriózních výzkumů, jejichž cílem bylo odhalit pravdu, vyrojili – ostatně jako vždycky a jak tomu bude i nadále – podvodníci, kteří využili tohoto nového fenoménu, aby na něm zbohatli. Pokoutní spiritisté, prohnání mágové, pouťoví jasnozřivci a bezpočet médií komunikujících s oním světem si namastili kapsy na úkor cesty poznání, která by se bez nich mohla otevřít mnohem rychlejším a čistším způsobem.

Navzdory houfům šejdířů potřeba vědět a vědět s jistotou neztrácí svou energii. V dnešní době se stále častěji objevují práce popisující fenomény, které se ještě donedávna považovaly za neobvyklé či nemožné. S tím, jak mizí strach z jejich odkrývání, se postupně dostávají na veřejnost. Lékaři a psychiatři, zaštitění rigorózností své profese, se zabývají velmi konkrétními případy, v nichž se vzpomínky vyjevené jistými osobami v hypnotickém transu musejí vzhledem ke své reálné existenci vztahovat k dobám minulým, neboť je vyloučena možnost jakéhokoli úmyslného podvodu či triku.

Další pozorování se soustřeďují na sféru lidí nevléčitelně nemocných nebo lidí setrvávajících v hlubokém kómatu, kteří jsou prohlášeni za mrtvé, avšak znovu se „vracejí“ do svého těla, do „života“ a s větší či menší přesností líčí své zážitky z pobytu „na onom světě“. Shody ve vyprávění milionů lidí z různých koutů světa, různého vzdělání a náboženského vyznání nás opravňují k domněnkám, že by bylo jen velice obtížné všechny tyto lidi přesvědčit, aby vyprávěli tytéž zážitky. Spíše se zdá, že se konečně

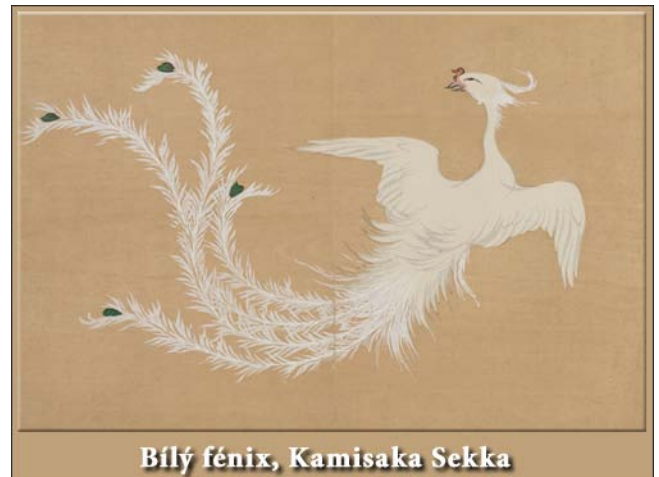
nacházíme před možností průniku za hranici, jež nám vždycky připadala hrozivá a nedotknutelná, či přinejmenším od doby, kdy jistá tabu ohledně smrti v průběhu domnělé a vytoužené evoluce proměnila tento přirozený jev s jeho logickou rolí v něco strašlivého a bolestivého.

Opět, a v moderním hávu, se jako podněcovatel těchto zážitků na scéně objevuje Satan, pokud se je jejich odpůrci nepokoušejí vysvětlit coby prosté účinky požití drog nebo výplod horečnaté fantazie některých duševně vyšinitých jedinců. Navzdory tomuto všemu má razance určitých hlubokých prožitků zásluhu na tom, že se cesta neuzavírá, nýbrž naopak nechává volný průchod novým představám.

Nelze popřít, že v živých bytostech existuje „instinkt“ – máme-li to nějak nazvat – věčnosti. Všechno živé se vzpírá smrti, ať už jednoduchými činy či reflexy, nebo v podobě úzkosti, která skličuje lidi konfrontované s bolestnou nutností navždy opustit svou existenci, třebaže jsou v nich stále živé sny a naděje. Nepřestává v nás hořet touha nezemřít, nezanechat po sobě nedokončené věci či mít nové životní příležitosti.

Nepřestává v nás hořet touha neztratit jednou provždy bytosti, které milujeme; je obtížné přistoupit na myšlenku, že odejdeme a opustíme tolik milovaných lidí bez možnosti setrvat s nimi v kontaktu nebo že tito lidé odejdou před námi do temného světa – pokud to svět je –, odkud s námi už nebudou schopni komunikovat. Je těžké přistoupit na myšlenku, že na tento svět přicházíme jen jednou, že máme jen velmi málo let na to, abychom se naučili všechno, co potřebujeme k dosažení zralosti, a že po této krátké – šťastné či nešťastné – zkušenosti se nám nenabízí jiné východisko než poněkud nudný ráj v případě těch nejaktivnějších, nebo hrozné peklo v případě těch, kteří doopravdy nepochopili hodnotu chyby.

Bez ohledu na obtíže a zákazy, nevěřícnost a zoufalství existuje mnoho lidí, kteří se pokoušejí, tím či oním způsobem, tuto nepřekročitelnou bariéru překročit. Konec konců není třeba se znovu dotýkat těch, kteří zemřeli před námi, nebo je slyšet, abychom „ucítili“, že jsou nablízku, že je můžeme nejednou vnímat, že existují trvalé psychologické, citové, duševní, morální a duchovní vazby. Konec

konců je docela možné, že ti, již jsou na „druhém břehu“, se nás rovněž pokoušejí oslovit, a pokud ne každý den, pak za výjimečných okolností, jak je tomu i v běžném životě, kdy také nemusíme být vždy bok po boku, abychom se chápali a komunicovali spolu.

Život nabude hlubšího smyslu, když k němu připočteme smrt jako období přirozeného odpočinku, jako sen, který nám umožňuje vstřebat tisíc a jednu situaci předtím, než se opět probudíme. A smrt má smysl, pokud vnímáme Jediný Život, jenž se projevuje na jedné i na druhé straně bariéry.

Život a smrt se navzájem podpírají a doplňují. Pokud jsme nyní naživu, s využitím podobnosti a analogie můžeme říci, že jsme přišli z nějaké jiné formy života a míříme k jeho dalšímu aspektu. Proč má lidstvo trpět tímto strašlivým pudem přežití; proč dávat v citech a myšlení prostor něčemu, co neexistuje?

Bylo by zajímavé přetavit tuto touhu po přežití do jasného vědomí nesmrtnosti a umožnit, aby každá minuta naší existence měla hodnotu kroku kupředu, zkušenosti užitečné pro věčnost, neustálého spojení s těmi, kdož se ubírají stejnou cestou. Je možné, že díky tomu jednou provždy ustanou nekonečné debaty o životě a smrti a my naopak získáme možnost zůstat bdělí a aktivní jak v životě, tak ve smrti, jak z jedné, tak z druhé strany dveří, které nám připadají stále méně děsivé a obávané. Neboť jde o Dveře našeho Domu, jimiž se zároveň vchází i odchází.

Delia Steinberg Guzmán

PROGRAM AKTIVIT

ŘÍJEN

STONEHENGE

Přednáška

SVĚT ANDĚLŮ

Úterý, 17. října 2023 19 hodin

Přednáška na YouTube

JAK BÝT STOIKEM?

Krátký kurz

CAFÉ SYMPOSION:

O STRACHU

LISTOPAD

CAFÉ SYMPOSION:

SOKRATES A PROBUZENÍ DUŠE

PSYCHOLOGIE NÁVYKŮ

Přednáška

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Chtěli byste lépe poznat sami sebe a svět, který nás obklopuje? Máte otázky a hledáte odpovědi? Existuje více cest, jak je najít. A jednu z nich odjakživa nabízí filozofie. Když se dnes řekne slovo filozofie, často si představíme teoretickou disciplínu odtrženou od praktického života.

Tento kurz vám přiblíží filozofii takovou, jaká ve své podstatě je: srozumitelnou a užitečnou v našem každodenním životě.

Filozofie pro život

PŘÍRODNÍ FILOZOFIE

ČLOVĚK A UNIVERZUM

ODKAZ DÁVNÉ INDIE

ZÁHADY TIBETU

BUDDHISTICKÁ FILOZOFIE

MOUDROST ČÍNY

VÝZVA ŽIVOTA VE SPOLEČNOSTI

PLATON A „MÝTUS O JESKYNI“

ARISTOTELES

PLOTIN A NEOPLATONICKÁ ŠKOLA

DŮLEŽITOST VÝCHOVY

EGYPT

ŘÍM A STOIKOVÉ

DĚJINY, PAMĚŤ A ZKUŠENOST

DĚJINY A MYTOLOGIE

HISTORICKÉ CYKLY

SVOBODA A OSUD

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející schopnosti člověka:

POZORNOST

KONCENTRACE

PAMĚŤ

IMAGINACE

VŮLE atd.

„Naše lidské hrdinství znamená získat vlastní energii potřebnou k vítězství nad časem a ke stále činnému životu.“

Delia Steinberg Guzmán